

CAMINA EL CINEMA VERS LES MINORIES?

J. L. HERAULT

Ja fa uns quants anys que el cinema experimenta una crisi, un període depressiu, parlant en termes generals.

A l'enorme increment obtingut vint-i-cinc anys endarrera, època en què va arribar pràcticament a ésser un article de primera necessitat social, una diversió imprescindible, per als grans i els petits, ha succeït aquesta nostra època en la qual, sense desaparèixer totalment, ha estat desplaçat del seu lloc preeminent.

Es aquesta una crisi temporal? Pot ésser definitiva? Qui ho sap?

Uns opinen, d'una banda, que el cinema paga les conseqüències dels excessos que s'han fet en la seva explotació (producció, distribució). Nasqué encara no fa una centúria, va créixer massa, es desenvolupà amb una enorme velocitat, i arribà en un punt de saturació. Aquest punt, però —diuen— és passatger.

Uns altres, per contra, han arribat a cantar el "rèquiem" definitiu per al cinematògraf. La seva cançó fa així: "El cinema ja és mort; visca la televisió".

Parlant francament, totes dues coses són possibles. Però tenint en compte la realitat actual i la dinàmica de la història de l'art, sembla més probable que el patiment de la setena de les nostres arts sigui més aviat una crisi de desenvolupament que no pas una malaltia mortal de necessitat.

El concepte mateix de cinematografia és dinàmic. Significa imatge en moviment. Sembla improbable que quelcom dinàmic pugui morir, en la nostra civilització, al llarg i ample de la nostra història de l'art. En canvi, sí que sembla que, per a seguir vivint, hagi d'evolucionar, d'adaptar-se a les condicions i circumstàncies socials dins les quals es desenvolupa

Sembla també que, tal com han anat evolu-

cionant les altres arts en general i les plàstiques en particular, el cinema-art ha de continuar el seu camí cap a les minories. El mateix sender que, inexorablement, han seguit les grans obres de la literatura, de la pintura, de la música, del teatre...

Personalment, ho confesso, sempre he detestat el concepte clàssic de "minories" o el més modern (francès) de "élites". I això, perquè aquests conceptes sempre han configurat unes certes persones més dotades econòmicament o intel·lectual que la majoria.

A la meua manera de pensar, les minories artístiques no reuneixen pas tals característiques determinants, almenys necessàriament. Són minories perquè, lamentablement, sembla que sigui una llei històrica social que les masses humanes existeixin com a quelcom desproveït d'un mínim de cultura i de sensibilitat per a aconseguir d'apreciar les arts al seu més alt nivell o grau.

Dins d'aquesta realitat actual (ací no es tracta pas de resoldre els problemes mundials, ni d'elaborar una nova teoria escatològica), l'art cinematogràfic es trobarà amb greus problemes, amb serioses dificultats, comparativament amb els altres mitjans d'expressió artística. En principi, per motius econòmics, atès el cost actual de producció de les obres cinematogràfiques.

Es pot suposar, però, que, mitjançant els necessaris canvis de mentalitat i d'estructures productives, el cinema, despulat de rànries vestimentes, alliberat de càrrecs financers, sigui, cada vegada més, un mitjà, un instrument estètic i eficaç, bell i útil, noble i sincer, d'expressió d'idees i de sentiments de persones per a persones, d'éssers humans per a éssers humans. Pot ésser, sí, que sigui d'unes poques persones per a unes altres poques persones. De minories per a minories; però d'unes minories artístiques, no pas de minories financeres o tecnocràtiques.

Mentre existeixi un grup d'homes capaç de treballar amb la seva cambra obscura cinematogràfica (com els més grans escultors amb llurs cisells, els grans pintors amb llurs pinzells, els més artístics escriptors amb llurs plomes o màquines...) per reflectir la realitat de la vida, per comunicar als altres homes, a les altres persones, llurs inquietuds, neguits, alegries, opinions o sentiments, el cinema, malgrat tot, continuarà el seu camí.